

Het is tijd om mensen volwaardig mee te laten doen

Utrecht, 19 september 2023

Geachte Kamerleden,

De Landelijke Armoedecoalitie heeft verschillende keren aandacht gevraagd voor de problematiek rondom armoede en schulden. Wij zien dat de aandacht voor deze problemen maatschappelijk en vanuit de politiek is toegenomen. Bestaanszekerheid heeft een belangrijke plaats in verkiezingsprogramma's, van links tot rechts. Dat is mooi maar het komt uiteindelijk aan op daden. Met deze brief wil de Landelijke Armoedecoalitie u wijzen op concrete maatregelen die genomen kunnen worden om de problematiek voor een grote groep mensen te verlichten en volwaardig meedoen mogelijk te maken.

2 miljard is stap in goede richting maar is niet voldoende

In de vandaag gepresenteerde begroting kiest het demissionaire kabinet ervoor om in 2024 2 miljard euro extra uit te trekken voor huishoudens met een laag inkomen. Door onder andere de huurtoeslag, het kindgebonden budget en de arbeidskorting te verhogen. Deze keuze juichen we als eerste stap toe want die is hard nodig. Immers, de koopkrachtreparatie in 2022 en 2023 is grotendeels gerealiseerd met **incidentele** maatregelen. Als deze wegvallen dreigen bijna 1 miljoen mensen door het ijs te zakken (CPB, augustus 2023).

Welke mensen betreft het?

Sinds mei brengen wij elke dinsdag een persoon in beeld voor wie de kosten van het levensonderhoud te hoog zijn, en de inkomsten te laag. Zie <https://www.armoedecoalitie-utrecht.nl/bestaanszekerheid/#twee>. De 17

gezichten zijn gewone mensen, mensen met en zonder een baan, ouderen, jongeren, gezinnen, alleenstaanden, met en zonder beperking of chronische ziekte. Een ding hebben ze gemeen: zij kunnen niet rondkomen van het inkomen dat zij krijgen. Dat leidt tot hartverscheurende situaties.

Jeroen: 'Mijn leven staat stil'. Hij zit gevangen in het systeem. Het lukt hem niet om eruit te komen, en er is niemand die hem helpt.

Tamara probeert zich staande te houden in haar dorp op het Groningse platteland en wijst op de veel schralere regelingen en voorzieningen in veel dorpen. In haar dorp bestaat geen participatie-pas en is geen stichting Leergeld, maar de kosten om te leven zijn even duur. Om over de kosten voor het openbaar vervoer maar niet te spreken.

Wat is meer nodig?

De Commissie Sociaal Minimum berekende dat **jaarlijks 6 miljard euro noodzakelijk** is om de financiële bestaanszekerheid van huishoudens te garanderen. Wij vragen u de door hen voorgestelde verhoging van het wettelijk minimumloon en de uitkering over te nemen en hiervoor binnen de begroting ruimte te maken. Zo kan het doel bereikt worden dat mensen rond kunnen komen en deel kunnen nemen aan de samenleving.

Welke concrete maatregelen kunt u nemen?

Het kabinet verkeert met het oog op de komende verkiezingen in demissionaire status. Veel zaken zullen bij de formatie onderwerp van gesprek zijn maar gelet op de urgentie hoeft de demissionaire status u nu niet te verhinderen om concrete maatregelen voor te stellen. Wij vragen u in lijn met de aangenomen motie in de Tweede Kamer om armoede niet te laten toenemen en de motie in de Eerste Kamer om kinderarmoede in 2025 te hebben gehalveerd, de volgende punten mee te nemen in het debat over de Algemene Beschouwingen en de behandeling van de Rijksbegroting 2024:

- Reserveer ruimte in de begroting om de door de **Commissie Sociaal Minimum** voorgestelde verhoging van het minimumloon en de uitkering waar te kunnen maken, zodat mensen daadwerkelijk kunnen rondkomen, de inflatie het hoofd kunnen bieden en de energierekening kunnen betalen;
- **Hou rekening met de stapeling van zorgkosten en extra energie-uitgaven** voor mensen met een chronische ziekte en beperking;
- Zorg dat de **hulpverlening toereikend** is, zodat iedereen die zich meldt met een hulpvraag daadwerkelijk geholpen kan worden. Investeer daarom in sociaal werkers, schuldhulpverlening en in versterking van de vrijwillige dienstverleners;
- **Vereenvoudig** het systeem van regels en toeslagen;
- Zorg voor voldoende financiering voor de **sociale werkvoorziening** zodat de werkgelegenheid voor mensen met een beperking die intensieve ondersteuning nodig hebben niet wegvalt;
- Werk toe naar een systeem waarin **kleine schulden klein blijven** en overheidsschulden via één Rijksincasso worden geïnt;
- En investeer in het **betrekken van mensen met langdurige eigen ervaring** in armoede en schulden bij het bedenken en uitvoeren van beleid.

Frouke – moeder van twee kinderen - werkt 24 uur per week in de zorg. Ze verdient niet veel, maar net te veel om voor de energietoeslag in aanmerking te komen. Hierdoor zit ze in haar slecht geïsoleerde huurwoning in de kou. **Veroni** heeft een chronische ziekte en komt met haar elektronische hulpmiddelen boven het energieplafond uit en kan alleen dankzij giften rondkomen.

De Commissie Sociaal Minimum constateert dat deze mensen **200 tot 500 euro per maand te kort** komen om rond te komen en als volwaardig lid van de samenleving mee te doen.

Het gaat om circa 1 miljoen mensen. Als zo'n grote groep mensen het hoofd nauwelijks boven water kan houden heeft dat ook invloed op het vertrouwen in de overheid.

Tot slot: armoede vraagt om een integrale aanpak

Mensen die langdurig van een laag inkomen rondkomen voelen zich buitengesloten omdat ze op veel fronten niet mee kunnen doen. Het leidt tot vernedering, isolement, tweederangs burgerschap en minder kansen om zich te ontwikkelen. De gevolgen hiervan werken zeer lang door. De aanpak van armoede stopt dan ook niet bij het realiseren van bestaanszekerheid, het vraagt ook om een integrale aanpak om volwaardig meedoen op alle fronten mogelijk te maken.

Hartelijke groet,

Jan van Leijenhorst, voorzitter Landelijke Armoedecoalitie

De kenniscentra Movisie, Nibud en NVVK ondersteunen de Armoedecoalitie inhoudelijk met kennis over wat werkt bij een effectieve aanpak van armoede en schulden.

kennis en aanpak van sociale vraagstukken

